

مقایسه کارآمدی سازمان تشخیص در نظام مالیات بر ارزش افزوده و نظام مالیاتهای مستقیم در گیلان

محمدناصر هارونی ناورودی*، 218،

1393-11-30

با توجه به اینکه نظام مالیاتی در رویکرد سنتی خود یک دستگاه جمع کننده درآمد است که برای انجام مخارج دولتی از منابع مختلف درآمدی مالیات جمع می کند. در این رویه، همه اجزای نظام مالیاتی شامل دستگاه وصول کننده مالیات، مالیات پردازان، روشهای عملیاتی و قوانین در راستای وصول درآمد بیشتر برای دولت عمل می کنند. معمولاً در رویکرد سنتی، نگاه مبتنی به اعتماد به مالیات پردازان وجود ندارد (سیستم مالیات ستانی در ایران فرآیندی پیچیده، سلیقه ای و نامتقارن است به طوری که مودیان از دستگاه مالیات ستانی ناراضی و دستگاه مالیات ستانی نیز از مودیان بدلیل عدم پرداخت بموقع مالیات ناخشنودند) در این نگاه، روشهای عملیاتی بیشتر بر تشخیص علی الراس (مبتنی بر تخمین) است و در مقابل هم مودیان مالیاتی بدنبال راههای فرار مالیاتی و استفاده از ترفندهای مالیاتی برای فرار از مالیات هستند. نظام مالیاتی از قرنهای پیش در ایران اجرا شده است و برای بهتر شدن فرآیند مالیات ستانی کوششهای بسیاری شده از جمله آنها تصویب نظام مالیات بر ارزش افزوده است که در ایران اجرایی شده است. در هر نظام مالیاتی وظیفه تدوین قانون و مقررات، شناسایی مودیان مالیاتی، تشخیص مالیات تا وصول مالیات به عهده سازمانی است که اصطلاحاً به آن سازمان تشخیص گفته می شود و با در نظر گرفتن این موضوع که در همه نظامهای مالیاتی ایرادات و اشکالاتی وجود دارد در این تحقیق کارآمدی سازمان تشخیص را در دو نظام مالیاتی مالیات بر ارزش افزوده و نظام مالیاتهای مستقیم که این دو نظام مالیاتی یکی سالها از اجرای آن می گذرد و نقاط قوت و ضعف آن مشخص است و دیگری که به تازگی به حالت اجرایی درآمده است در ابعاد قوانین و مقررات مالیاتی، فرآیندهای مالیاتی، مودیان و منابع انسانی مورد مقایسه قرار گرفت اساس این تحقیق بر مبنای این سوال پایه ریزی شد که: آیا تفاوت معناداری بین کارآمدی سازمان تشخیص در دو نظام مالیات بر ارزش افزوده و نظام مالیاتهای مستقیم وجود دارد؟ در این تحقیق جهت جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه استفاده شد که دارای سه بخش بود قسمت الف سوالات شخصی ب سوالات مربوط به نظام مالیات بر ارزش افزوده ج سوالات مربوط به نظام مالیاتهای مستقیم که در ادارت سازمان مالیاتی در سطح استان گیلان توزیع گردید و اطلاعات بدست آمده بوسیله نرم افزار SPSS و روش مورد آزمون تحت عنوان ANOVA پردازش و تجزیه و تحلیل گردید و مشخص گردید بین کارآمدی سازمان تشخیص در نظام مالیات بر ارزش افزوده و کارآمدی سازمان تشخیص در نظام مالیاتهای مستقیم تفاوت معناداری وجود دارد.

کلمات کلیدی: کارآمدی، مالیات، ارزش افزوده، گیلان

